

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАХАР ИЖТИМОЙ-СИЁСІЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 11 (13.344)

Баҳоси эркин нарҳда

2017 йил 16 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК – ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ МАМЛАКАТИМИЗНИ 2016 ЙИЛДА ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЯКУНЛАРИ ВА 2017 ЙИЛГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ИҚТИСОДИЙ ДАСТУРНИНГ ЭНГ МУҲИМ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Хурматли мажлис иштирокчилари! Мана, 2016 йил якунига етди. Бу йил Ўзбекистон ва унинг халқи учун кўп жиҳатдан мураккаб йил бўлди. Охириги беш ойда юз берган воқеалар буни аққол тасдиқлаб турибди. Юртимизда бўлиб ўтган Президент сайлови ва Ўзбекистон Конституциясининг 24 йиллигига бағишланган байрам тадбирлари давлатимиз тизими мустақамлигини, ҳокимиятнинг барча бўғинлари, жамиятимиз ва халқимизнинг жипслигини бутун дунёга яна бир бор намойён этди.

Барчамиз учун азиз ва қадрли бўлган Ислам Абдуганиевич Каримов бугун орамизда йўқ. Бироқ Биринчи Президентимиз томонидан ишлаб чиқилган тараққиётнинг "Ўзбек модели"ни амалга ошириш ва замонавий давлат барпо этиш борасидаги стратегик тамойилларга биз ўз ишимизда доимо суняман.

Бу тамойиллар Ўзбекистонда бундан буён ҳам сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ўзгаришларни таъминлашнинг мустақам пойдевори ҳисобланади. 2017 йилни биз "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" деб эълон қилдик. Бугунги мажлисимизнинг асосий мазмунини айнан шу талабдан келиб чиққан ҳолда белгилашни тақдир этаман. Шу муносабат билан сизларнинг эътиборингизни қуйидаги энг муҳим масалаларга қаратишни зарур, деб ҳисоблайман.

Биринчидан, нима сабабдан ўтган йилда иқтисодий тармоқлари ва ҳудудлари ривожлантиришнинг айрим кўрсаткичларига эришилмади? Бунинг учун ким шахсан жавоб беради?

Иккинчидан, 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазибаларини белгилаб олишимиз зарур.

Учинчидан, келгуси беш йил давомида қандай стратегик вазибаларни амалга оширишимиз керак? Мажлис иштирокчиларини оғохлантириб айтмоқчиман: "ғалаба рапортлари" ва қилинган ишга доир ҳисоботларга берилмасдан, асосий диққат-эътиборни мавжуд камчиликлар ва уларнинг илдизларини пухта таҳлил қилишга қаратиш зарур. Шунингдек, мамлакат Президентини ва ҳукумати даражасида ечилмаган аниқ тақлифлар ва муаммоли масалаларга эътибор бериш шарт.

Мажлисини асосан мулоқот тарзида ўтказишни тақдир этаман. Қўйилган саволларга бериладиган жавоблар аниқ-равшан ва тушунарли бўлиши керак. Бу нафақат Бош вазир ўринбосарлари, ҳукумат аъзолари ва шу залда ўтирган мажлис иштирокчиларига, балки барча шахар ва туман раҳбарларига ҳам бирдек тегишлидир.

Бугун мамлакатимизнинг барқарор ривожланиш йўлида изчил илгариллаб боришни таҳлил қилар эканмиз, ўтган йили принципиал муҳим ислохотларни амалга ошириш бўйича қатъий қадамлар қўйилди, деб айтишга барча асосларимиз бор.

Бу ислохотларнинг асосий мақсади – аҳоли учун муносиб ҳаёт даражаси ва сифатини таъминлашдир. **Жадал ва барқарор ривожланишга қаратилган бу сиёсат бундан кейин ҳам сўзсиз давом эттирилади.**

Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбарни – бу Бош вазир ёки унинг ўринбосарлари бўладими, ҳукумат аъзоси ёки ҳудудлар ҳокими бўладими, улар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиб қолиши керак.

Энди ҳар биримиз, энг аввало, давлат бошқаруви органлари раҳбарларининг вазибаси – ўзимиз масъул бўлган соҳа ва тармоқда ишларнинг аҳолини танқидий баҳолаш асосида зиммамизга юклатилган вазибаларни масъулият билан бажаришни таъминлашдан иборат. Шундай давр келди.

Ана шу талабни, шунингдек, 2017-2021 йилларда Ўзбекистонда ривожлантириш бўйича **Ҳаракат стратегияси** лойиҳасини кенг муҳокама қилиш давомида келиб тушган тақлифларни инобатга олган ҳолда, 2017 йил учун мўлжалланган иқтисодий ва ижтимоий дастурнинг ўн битта энг муҳим устувор вазибасини белгилашни тақдир этаман.

Ушбу устувор вазибалар бугунги мажлисимиз баённомаси лойиҳасида кўрсатилган. Шу муносабат билан Бош вазир А.Ариповга ана шу йўналишларни амалга ошириш бўйича ўзаро боғлиқ чора-тадбирлар комплексини бир ой мuddатда тақдим этиш топширилди.

Энг асосий устувор вазиба – "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" Давлат дастурини амалга ошириш, **"Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун"** деган олижаноб ғояни изчиллик билан ҳаётга таътиқ этишдан иборат.

Айнан ана шу энг муҳим вазибалар иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари ва устувор вазибаларига жиддий ўзгаришлар киритиш учун пойдевор бўлиши керак. Бунинг учун қуйидаги вазибаларни бажаришимиз лозим.

Биринчи – фуқаролар билан очиқ мулоқотни йўлга қўйишнинг янги самарали усул ва механизмларини таътиқ қилиш, жумладан, барча даражадаги ҳокимлар, прокуратура ва ички ишлар органлари раҳбарларининг аҳоли олдига ҳисобот бериш тизимини жо-

рий этиш керак. Ўйлаيمانки, ана шу муҳим ишда Қонунчилик палатаси ва Сенат кўмиталари фаол иштирок этади.

Жорий йилнинг 1 февралдан бошлаб Қонунчилик палатаси Спикери – Нуриддинжон Мўйдинжонович Исмоилов ва Сенат Раиси – Нигматилла Тўлқинович Йўлдошев ҳам жойларга чиқиб, мавжуд аҳолини шахсан ўрганиш асосида аҳолининг энг муҳим эҳтиёжларини ҳал этишда амалий ёрдам кўрсатишлари мақсада мувофиқдир.

Иккинчи – Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги, ҳар бир туман ва шаҳардаги Халқ қабулхоналари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Виртуал қабулхонаси фаолиятини самарали ташкил этишни таъминлаш даркор.

Ана шу ишларнинг бош мақсади – фуқароларнинг қонуний мурожаатларини қисқа мuddатда синчилаб кўриб чиқишни ва ҳал этишни таъминлашдир. Бу борада рақамлар ва силлиқ ҳисоботларнинг орқасидан қувиб, навбатдаги кампаниябозликни уюштириш керак эмас.

Буни халқ ҳеч қачон кечирмайд! Бундан буён агар аризада олган жавоб хатидаги ўз қонуний муаммоси ечимидан қаноат ҳосил қилмас, бундай мурожаат назоратдан олинмайди.

Учинчи – Бош вазир бошчилигида тузилган махсус комиссия бир ҳафта мuddатда "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" Давлат дастури лойиҳасини яна бир бор қайта кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун киритишни керак.

Макроиктисодий барқарорликни янада мустақамлаш ва иқтисодий ўсишнинг юқори суръатларини сақлаб қолиш, жумладан, Давлат бюджетини барча даражада мутаносиб, миллий валюта ва ички бозордаги нарх даражаси барқарор бўлишини таъминлаш – энг муҳим устувор вазибамиздир.

Бош вазирнинг барча ўринбосарлари, иқтисодиёт вазири Г.Саидова, молия вазири Б.Хўжаев, Давлат солиқ қўмитаси раиси Б.Париев ва Давлат божона қўмитаси раиси М.Тоҳирийни 2017 йил учун белги-ланган асосий макроиктисодий кўрсаткичларга эришиш борасида шахсан жавобгар эканликларини тўғрисида яна бир бор оғохлантираман.

Макроиктисодий комплекс раҳбари Р.Азимов, иқтисодиёт вазири Г.Саидова ва молия вазири Б.Хўжаевнинг жорий йил якуни бўйича Давлат бюджетини дефицити прогнозига доир тақлифларга қўйиш билан бўлмаслигини алоҳида таъкидламоқчиман.

Бу борада фақат бюджет профицити ҳақида сўз бориши мумкин ва зарур. Бу муҳокама қилишни эмас, балки сўзсиз бажаришни талаб этидиган стратегик вазибадир.

Бунинг учун жойларга чиқиб, ҳар бир хонадоннинг тадбиркорлик борасидаги имкониятини ўрганиш, молиялаштиришни кенгайтириш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш, тадбиркорларни ишонтириш ва уларга амалий ёрдам бериш – бутун Макроиктисодиёт комплексини фаолиятидаги кундалик қоидага айланиши керак.

Фақат шундагина натижага эриша оламиз. Шу муносабат билан ҳокимлар ва уларнинг биринчи ўринбосарлари ўз иш услуби ва дунёқаролини тубдан ўзгариштириш шарт.

Ҳар бир туман ва шаҳарда, республика аҳамиятига молик йирик корхоналар ҳиссасини эътиборга олмаган ҳолда, солиққа тортиш базасини кенгайтириш бўйича амалий чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ҳисобидан Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент вилоятининг барча туманларини субвенциядан чиқаришни сўзсиз таъминлаш керак.

Бу йил бошқа ҳокимликлар ва тегишли органлар учун ҳам субвенциядан қўтилиш масаласида синов йили бўлади. Бунинг учун Макроиктисодиёт комплексини таркибидagi вазирлик ва идоралар ҳар қуни, ҳар ҳафтада самарали ва тинимсиз иш олиб бориши керак. Бунинг натижага эришиб бўлмайди.

Шунинг учун Макроиктисодиёт комплекс раҳбари Р.Азимов иқтисодиётни бошқариш бўйича ҳозирги замонавий янги тизимлар самарадорлигига қўйиб бўғиндаги раҳбарларни ишонтириши, уларни шу асосда ишлашга ўргатиши, бу борадаги натижа учун жавоб бериши ва уни қафолатлаши керак.

Хурматли дўстлар! **Ҳаётнинг ўзи ва халқнинг талаблари бизнинг олдимизга амалий ечимини топиш лозим бўлган янги ва янада мураккаб вазибаларни қўймоқда.**

Бу ўринда асосий муаммо, менинг назаримда, қуйидагилардан иборат.

Биринчидан, айрим идоралар ва уларнинг раҳбарлари реал ҳаётдан ва халқ эҳтиёжларидан маълум даражада узилиб қолмоқда.

Иккинчидан, тармок ва ҳудудларни ривожлантириш концепциялари ва дастурларини ишлаб чиқишда юзак ёндашувга йўл қўйилмоқда.

Ва ниҳоят, **учинчи асосий камчилик – кўпчилик раҳбарларнинг мураккаб муаммоларни кабинетдан чиқмасдан, иқтисодиёт тармоқлари, ҳар бир корхонадаги, шахар ва туманлардаги,**

айниқса, қишлоқ жойлардаги ишлар қандай аҳволда эканини чуқур ўрганмасдан ҳал этишга одатланиб қолгани билан боғлиқ.

Шунинг учун бугун Бош вазир ўринбосарларидан ўзларига қарашли вазирлик ва идораларнинг адвокати бўлиб эмас, балки энг аввало, давлат манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ана шу саволларга гоят аниқ ва равшан жавоб беришни талаб қиламан. **Шунингдек, комплекс таркибидagi ҳар бир бошқарув органи раҳбарига жиддий ва аниқ баҳо беришни сўрайман.**

Барқарор иқтисодий ривожланиш пойдевори бўлган таянч тармоқлардаги ишларимиз қай аҳволда? Давлат томонидан бу тармоқлар доимо қўллаб-қувватланаётган бўлса-да, нима сабабдан илчил ва барқарор ўсиш таъминланмаётми? Ва ниҳоят, нима сабабдан тажрибали комплекс раҳбари Ф.Ибрагимов томонидан самарали бошқарув жиловни қўлдан чиқариб юборилган?

Аниқ далилларга мурожаат қилайлик. "Ўзбекнефтгаз" компанияси тизимида – А.Султонов – 2010-2016 йилларда қарийб 20 миллиард долларлик катта капитал қўйилмалар киритилганига қарамастан, суяқ углеводород ва табиий газ қазиб олиш қамайган.

Шу билан бирга, бу борада хомашё импорт қилиш 1,3 баробар қўпайган. Йирик ва ҳаётий муҳим лойиҳаларни амалга ошириш мuddатлари доимо барбод қилинмоқда. 40 минг киши ишлайдиган "Узтрансгаз" компанияси тизимида мuddати ўтган дебитор қарздорлик 14 фоизга ошган.

Нима сабабдан, Фулом Иномович, сиз илгари ўзингиз раҳбарлик қилган "Ўзкимёсаноат" акциядорлик жамияти тизимидаги ишлар аҳолига суяқлиқ билан ёндашмасиз? Нима сабабдан ушбу тармоқдаги ишлар доимий равишда издан чиқмоқда? Қишлоқ ҳўжалигига фосфорли ўғитларни тўлиқ етказиб бермаслик ва уларнинг танқислиги учун шахсан ким жавоб беради? Охириги 10 йилда минерал ўғитларнинг нархи неча баробар ўсган?

Табиий савол туғилади: ўғитнинг таннархи неча марта қамайган? Афсусли, бундай ҳақли саволларга жавоб йўқ. Бундан ким зарар кўрапти? Албатта, деҳқон ва фермерларимиз.

"Ўзбекэнерго" акциядорлик жамиятида 67 минг киши, жумладан, қўширноқ ичидаги "пул йиғувчи"лар мавжуд бўлса-да, нима сабабдан улкан дебитор қарздорликнинг тагига етиб бўлмайди? Кўмир қазиб олиш тармоғи, таъбир жоиз бўлса, "ёношлаганича ётибди".

Сизга уч йил олдин ходимлар штати ҳаддан ташқари кенгайиб кетган, жумладан, қариндошчилик асосида ишга олиш ва жуда юқори иш ҳақи белгилаш авж олган ўнлаб лойиҳа гуруҳлари фаолиятини пухта ўрганиб чиқиб, тартибга солиш топширилган эди. Нима учун топшириқни охиригача бажармадингиз?

Сиз ва сизга бўйсунувчи раҳбарлардан бугун ана шу саволларга жавоб беришингизни талаб қиламан. Шу билан бирга, биринчи ярим йилда асосий эътиборни қуйидаги вазибаларни амалга оширишга қаратиш зарур:

биринчи – **Навоий ва Олмалик кон-металлургия қўшма корхоналарида махсулот ишлаб чиқариш ҳажминини қўпайтириш бўйича яқинда тасдиқланган дастурни сўзсиз амалга ошириш учун Қ.Санақуллов ва А.Фармоновнинг шахсий жавобгарлигини таъминлаш шарт. Бир-икки фоиз микдордаги ўсиш суръатлари билан чегараланиб қолиш мумкин эмас.**

Шу муносабат билан Ф.Ибрагимов қимматбаҳо металлургия ишлаб чиқаришни қўпайтириш ва янги фабрикалар қуришга доир топшириқни бажариш бўйича қарор лойиҳасини киритишни тезлаштириш зарур; **иккинчи – нафақат жорий йилда, балки яқин 3-5 йилда фойдаланишга топшириладиган барча стратегик муҳим объектларни ўз вақтида ишга тушириш даркор;**

учинчи – нефть-газ махсулотлари экспортини қўпайтириш, импортни кескин қамайтириш ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш ҳажминини ошириш учун қўшма корхона ташкил этиш бўйича пухта ишлаб чиқилган аниқ чора-тадбирлар комплексини тақдим этиш зарур.

Кейинги 10 йилда Вазирлар Маҳкамаси комплексли раҳбарлик вазирлик ва идоралар томонидан олиб қилинган асбоб-ускуналар импорти таҳлил қилинмаган. Уларни маҳаллийлаштиришдан ҳеч ким манфаатдор эмас, бу масала билан ҳеч ким астойдил шугулланмаётми. Бундай ёндашув замирида нима ётибди, деган ҳақли савол туғилади.

Шунинг учун бундан буён Вазирлар Маҳкамасининг ҳар чорак якуни бўйича мажлисларидан олдин алоҳида йиғилишлар ўтказилиб, уларда ҳар қайси Бош вазир ўринбосарининг импорти ва таннархини қамайтириш, маҳаллийлаштиришни кенгайтириш борасидаги ишларнинг аҳоли тўғрисидаги ҳисоботи эшитилади. Уларнинг фаолиятига ҳолисона баҳо берилади.

Давлат геология қўмитаси тизими, шунингдек, унинг раҳбари И.Тўрамуратов фаолияти самарадорлиги алоҳида эътиборни талаб қилади. Яқин вақт ичида 2017-2021 йилларда минерал-хомашё базасини ривожлантириш ва тиклаш дастури лойиҳасини тақдим этиш зарур.

(Давоми 2-бетда)

2017 йил 14 январь куни Вазирлар Маҳкамасининг мамлакатимизни 2016 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларини ҳар томонлама таҳлил қилиш ҳамда республика Ҳукуматининг 2017 йил учун иқтисодий ва ижтимоий дастури энг муҳим йўналишлари ва устувор вазибаларини белгилашга бағишланган кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлис ишида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати раҳбарлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари, ҳукумат аъзолари, ҳўжалик бирлашмалари, жамоатчилик ташкилотлари раҳбарлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши раислари, вилоят, шахар ва туман ҳокимлари қатнашдилар. Биринчи бор вилоят, шахар ва туманлар марказларида ташкил этилган студиялар билан видеоконференция алоқаси орқали ҳукумат мажлисида маҳаллий ҳокимият, вазирлик, идоралар ҳудудий бўлинмалари, корхоналарнинг раҳбар ходимлари ва тадбиркорлар иштирок этидилар.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев маъруза қилди. Маърузада Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислам Каримов бошчилигида ишлаб чиқилган тараққиётнинг "Ўзбек модели"ни ва мамлакатни ўрта мuddатли истиқболда янада ислоҳ қилиш, таркибий ўзгариш ва модернизация қилиш Дастурини изчил амалга оширишни давом эттириш 2016 йилда иқтисодий ўсишнинг барқарор ва юқори суръатларини сақлаб қолишни ва макроиктисодий мувозанатни, аҳоли ҳаёт даражаси ва сифати ошишини таъминлаганлиги қайд этиб ўтилди.

Вазирлар Маҳкамаси мажлиси кун тартибига киритилган муҳим масалаларни муҳокама қилиш давомида 2016 йил якуни бўйича янги ички махсулот 7,8 фоизга ўсганлиги қайд этиб ўтилди. Саноат махсулоти ҳажмлари – 6,6 фоизга, қурилиш-пудрат ишлари – 12,5 фоизга, чакана савдо айланмаси – 14,4 фоизга, хизматлар – 12,5 фоизга ўсди. Давлат бюджетини янги ички махсулотга нисбатан 0,1 фоиз микдорда процифит билан ижро этилди. Ташқи савдо айланмасининг ижобий салдоси таъминланди. Инфляция даражаси прогноз параметрларидан ошмади ва 5,7 фоизни ташкил этди.

Иқтисодиётга 16,6 миллиард АҚШ доллари микдорда ёки 2015 йилга нисбатан 9,6 фоизга кўп инвестициялар йўналтирилди. Ўзлаштирилган ҳорижий инвестициялар ва кредит-рҳажми 11,3 фоизга ўсди ва 3,7 миллиард доллардан ошиб кетди. Умумий қиймати 5,2 миллиард доллар бўлган 164 та йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш якунланди. Шу жумладан, "ЖМ Ўзбекистон" акциядорлик жамиятида "Т-250" моделдаги энгил автомобилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Жиззах вилоятида цемент заводи кенгайтирилди, Толимаржон иссиқлик энергия станциясида қуввати 900 МВт бўлган буғ-газ қурилмалари ҳамда Ангрэн иссиқлик энергия станциясида қуввати 150 МВт бўлган юқори қулли кўмирни ёқувчи энергия блоқи ишга туширилди.

Фаргона водийси вилоятларини мамлакатнинг бошқа ҳудудлари билан боғлайдиган, Қамчиқ тоғли довоғи орқали ўтувчи 19 километрик ноёб тунелга эга бўлган электрлаштирилган янги Ангрэн – Поп темир йўл линияси қурилди. Тошкент – Бухоро маршрути ва қарама-қарши йўналиш бўйича юқори тезланишли "Афросиёб" йўловчи ташувчи электропоездлар ҳаракати ташкил этилди.

Қишлоқ ҳўжалигини модернизация ва диверсификациялаш бўйича амалга оширилаётган дастурий чора-тадбирлар қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқариш ҳажмларини 6,6 фоиз, жумладан, мева-сабзавот – 11,2 фоиз, картошка – 9,7 фоиз, сабзавот махсулотлари етиштириш 10,4 фоиз ўсишини таъминлади.

Хусусий мулк ва тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларнинг амалга оширилиши 2016 йилда 32 мингтага яқин ёки 2015 йилга нисбатан 18 фоизга кўп кичик бизнес субъектлари ташкил қилинишига туртки бўлди. Кичик бизнеснинг мамлакат ички махсулотидagi ҳиссаси 56,9 фоизгача, саноатда эса 45 фоизгача ошди.

Ижобий таркибий ўзгаришлар ва иқтисодиётнинг юқори ўсиш суръатлари туфайли аҳолининг реал даромадлари 11 фоиз ошди. Бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи 15 фоиз, пенсия ва ижтимоий нафақалар – 12,1 фоиз, аҳоли жон бошига реал даромадлар – 11 фоиз ўсди, 726 минг нафарга яқин аҳолининг, шу жумладан, 438,5 минг коллеж битувчисининг бандлиги таъминланди.

"Соғлом она ва бола йили" Давлат дастури доирасида она ва боланинг саломатлигини муҳофаза қилишни кучайтириш, соғлом ва ҳар томонлама ривожланган авлодни шакллантириш бўйича кенг чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш, уларни молиялаштиришга барча манбалар ҳисобидан 8 триллион сўм ва 212 миллион доллар маблағ йўналтирилди.

(Давоми 4-бетда)

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСІЙ ЖАВОБГАРЛИК – ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ МАМЛАКАТИМИЗНИ 2016 ЙИЛДА ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЯҚУНЛАРИ ВА 2017 ЙИЛГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ИҚТИСОДИЙ ДАСТУРНИНГ ЭНГ МУҲИМ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Бош вазир ўринбосари У.Розуқуллов раҳбарлик қилаётган Машинасозлик комплексида юзага келган ахвол бизни жиддий таъминлаштириш керак.

Энг аввало, сиз раҳбарлик қилаётган автомобилсозлик санаятида ишлаб чиқариш ҳажми кейинги уч йилда 2,8 баробар камайган. Бу нафақат санаят маҳсулотини ўсиш суръати, балки мамлакатимиз янги ички маҳсулотини ўсишига ҳам жиддий таъсир кўрсатмоқда. Бу соҳада импорт ҳажми экспортдан бир неча баробар юқори бўлиб, маҳаллийлаштириш даражаси эса импортга нисбатан 20 фоиздан ҳам паст бўлиб қолмоқда.

Бутун қишлоқ ҳўжалиги машинасозлиги тизимини тубдан қайта қуриш таъминланмаган. Бу тизим ўзи моҳиятига кўра нафақат қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш ва фермер ҳўжаликлари меҳнатини энгиллаштиришнинг мустақам пойдевори, айна вақтда мамлакатимиз валюта балансини тўлдириш бўйича кафолатланган манба бўлиши керак эди.

Охириги йилларда шахсан сиз кадрлар билан ишлагани бўшаштириб юбордингиз. Сизнинг тақлифингизга кўра “Узелтехсанойат” компанияси раҳбари этиб Э.Иминов тайинланган эди. Бироқ унинг иш натижалари ва бутун тармоқдаги ахвол қандай?

Кўпгина инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқиш чўзиб юборилмоқда. Ички бозоримизнинг кўп қисми товарларга бўлган эҳтиёжи 50 фоиз даражасида ҳам қондирилмапти. Экспорт бўйича топшириқлар барбод қилинган.

Сиз ва компания раиси хорижий инвестиция ва замонавий ускуна олиб келиб, замонавий рақобатдош ишлаб чиқариш корхоналари ташкил этганингизни мен эслай олмаيمان ҳам.

Сиз хусусий тадбиркорларнинг ўзи ташаббус кўрсатаётганидан қаноатланиб юрбисиз. Тармоқда эса халигача зарур силжиш йўқ.

Сиз томонингиздан “Ўзстандарт” агентлиги раҳбарлигига таъин қилинган А.Қурбонов номзоди ва унга нисбатан талабчанлик кўрсатилмагани тўғрисида соҳада аниқ иш ва яқиний натижа бўлмади. Халқроқ стандартлаштириш таъминоти 21 минг стандартдан атиги 13 фоиз мамлакатимизда жорий этилган, холос.

Шунинг учун ҳам сиздан ва тармоқ раҳбарларидан бугун кўйидаги вазифаларни амалга ошириш бўйича комплекс чора-тадбирлар тўғрисида ахборот беришингизни талаб қиламан:

Биринчи – автомобилсозлик санаятини ривожлантириш, унинг маҳсулотлари рақобатдошлигини, энг аввало, яқин ва узоқ хорижий мамлакатлар бозорларида ошириш бўйича принципал жиҳатдан янги тизим зарур.

Бу борада мен “отвертка билан машина йиғиш” эмас, балки асосий ва ёрдамчи тармоқлар барқарор ривожлантириш, ортиқча харажатлар ва таннархи камайиш, маҳаллийлаштириш даражасини ошириш ва импортни қисқартиришни назарда тутияман;

Иккинчи – аҳоли учун мақбул нархда турли маъий электр техника буюмларини ишлаб чиқаришни таъминлашимиз керак;

Учинчи – ўтган йили биз “Зағртехсанойат-холдинг” акциядорлик жамиятини қайта ташкил этиш бўйича муҳим ҳужжатлар қабул қилишди. Савол: уларни муваффақиятли амалга ошириш ва бу ўта муҳим тармоқнинг барқарор иш юриштириш таъминоти бўйича сиз томонингиздан қандай аниқ чора-тадбирлар кўрилади?

Тўртинчи – бугун стандартлаштириш тизимини тубдан қайта қуриш керак. Бундан қўзланган мақсад – мамлакатимизда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар замонавий халқроқ стандартларга жавоб бериши лозим.

Сиз ва Бош вазирнинг бошқа ўринбосарлари учун мамлакатимиз иқтисодиёти тармоқлари ва ҳудудларнинг экспорт салоҳиятини янада ривожлантириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш 2017 йилда сўзсиз хал қилувчи фаолият йўналишига айланиши зарур.

Бу ўринда гап фақат экспорт ҳажмининг ўсиш кўрсаткичлари ҳақида бораётгани йўқ. **Кун тартибда ўта жиддий масалалар турбиди.** Булар – мамлакатимизда яратилган технологияларнинг рақобатдошлигини таъминлаш, “ноу-хау” намуналарини яратиш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, яъни юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш бўйича тизимли чора-тадбирларни амалга оширишдир.

Бизда улкан резервлар бор. Лекин шунга қарамадан, ўтган йили жами 1 миллиард 540 миллион долларлик прогноз кўрсаткичлари бажарилмади қолди. Шундан 570 миллион доллар Вазирлар Маҳкамаси комплексларига қарашли корхоналарга тўғри келади. 970 миллион доллар миқдориди кўрсаткичлар эса ҳудудлардаги ҳўжалиқ юретишчи субъектлар томонидан бажарилмаган. Бизнинг маҳсулотимиз экспорт қилинадиган мамлакатлар соҳи 2010 йилга нисбатан 176 тадан 138 тага камайган.

Айни вақтда машинасозлик комплекси, “Ўзфармансаноат” концерни ва “Ўзбекэнерго” акциядорлик жамияти тизимиди корхоналарда импорт ҳажми экспорт ҳажмидан ўнлаб марта кўп.

“Ўзқурилишматериаллари” акциядорлик жамияти ва “Ўзбекнефтгаз” компанияси тизимиди маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар ҳажми импорт миқдорига нисбатан 25-30 фоиздан ошмайди.

Нима сабабдан сиз ўшабу муҳим вазифадан ўзини четга олаётган ва прогноз кўрсаткичи атиги 42 фоизни ташкил этган Тошкент шахри ҳокими Р.Усмонов ва туманлар ҳокимларининг шахсий жавобгарлигини белгилаш бўйича аниқ тақлифлар киритмаясиз?

Эки Ш.Абдурахмонов, З.Рўзиев, Ш.Фаниев каби тажрибали ҳокимлар раҳбарлик қилаётган Андижон, Қашқадарё ва Фарғона вилоятларида прогноз кўрсаткичлари атиги 65-85 фоиз бажарилганини қандай тушуниш мумкин?

Энди, руҳсатингиз билан, 2017 йилда олдимизда турган вазифалар тўғрисида тўхталасак. Биз 10 миллиард 800 миллион доллар ҳажмидаги маҳсулот экспортини таъминлашимиз керак. Бу борада қандай кечиктириб бўлмайдиغان вазифаларни хал этишимиз зарур?

Биринчи – 15 кунлик муддатда комплекслар бўйича эмас, чунки бу ўзини оқламапти, балки экспортга маҳсулот чиқарадиган барча корхоналар бўйича ҳаракат дастурини пухта ишлаб чиқиш ва У.Розуқуллов раҳбарлигидаги маҳсулот комиссияси мажлисида тасдиқлаш керак.

Иккинчи вазифа – 2016 йилда Тошкент шахри ва хорижда ўтказилган халқроқ санаят ярмаркаларида жами 7,7 миллиард долларлик маҳсулотни экспорт қилиш бўйича тузилган шартномаларни амалга ошириш зарур.

Россия, Қозғистон, Туркменистон, Украина ва Беларусь Республикасида, шунингдек, бошқа давлатларда маҳсулот сотишининг янги бозорларини излаш бўйича бошланган ишларни янада фаол давом эттириш керак. Лекин Болгария билан бу борада яқиндан ҳамкорлик қилиш бўйича берилган топшириқ, афсуски, натижасиз қолди.

Бу ишларга бизнинг хориждаги дипломатик ваколатхоналаримиз ҳам ўз ҳиссасини қўлиши лозим. Бундан Сенат раисининг биринчи ўринбосари С.Сафоев ва ташқи ишлар вазири А.Комиллов назоратга олсин.

Учинчи вазифа – “Ўзтадбиркорэкспорт” ва “Ўзсанойатэкспорт” акциядорлик жамиятлари, шунингдек, Миллий банк ҳузуридаги Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини кўллаб-қувватлаш ҳамғармаси йўналиши бўйича кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари экспортни билан боғлиқ. Бу борада камида 1 миллиард 500 миллион долларлик экспортни таъминлаш керак.

Тўртинчи вазифа – мева-сабзавот маҳсулотларини экспорт қилиш. Бош вазир ўринбосари З.Мирзаева 15 кун муддатда ўтган йили 650 миллион долларлик мева-сабзавот экспорт қилинмай қолгани сабабларини атрафлича таҳлил қилиб, аниқ тақлифлар киритиш топширилади.

Бу борада мамлакатимиздаги мева-сабзавот етиштиришга иштирокчилар 66 та туманининг салоҳияти ва имкониятларини ҳам сўзсиз ҳисобга олиш зарур. Энди ўшабу туманлар ҳокимлари, уларнинг ўринбосарлари ва тумандиги барча раҳбарлар прогноз кўрсаткичларига эришиш учун тўғридан-тўғри жавобгардир.

Бош вазир ўринбосари, маҳсулот комиссияси раиси У.Розуқуллов ва янги департамент бу амалий вазифаларни хал этиш учун давлат ва ҳўжалиқ бошқаруви органлари, шунингдек, вилоятлар, шаҳар ва туманлар ҳокимларининг иқтисодиёт ва тадбиркорлик бўйича биринчи ўринбосарлари фаолиятини мувофиқлаштириш шарт.

Маъжур иккита комплексларга ишларнинг ҳолатини, шунингдек, Ф.Ибрагимов ва У.Розуқулловнинг шахсий жавобгарлигини танқидий таҳлил қилишга эътиборингизни алоҳида қаратдим. Бунинг сабаби – бу соҳаларга нафақат санаят, балки бутун иқтисодиёт ривожига хал қилувчи ўрин турбиди, деб ўғат қатта ишонч билан қараямиз. Уларни ва комплекслар таркибиди таъминотлар раҳбарларини шахсан оғоҳлантираман: агар жорий йил биринчи ярим йилги яқунлари бўйича реал натижалар таъминланмаса, сизларга нисбатан қаттиқ чора кўрилади.

Хурматли мажлис иштирокчилари! Маълумки, биз ижтимоий соҳада аҳоли саноатлиги, оналик ва болалиқни муҳофаза қилиш, дори воситалари билан ишончли таъминлаш, жисмоний бақувват ва маънавий жиҳатдан соғлом авлоднинг камол топтириш масалаларига алоҳида устувор аҳамият бермоқдамиз.

Ана шу муҳим соҳаларга қандай муаммолар бор? Бундан илгари ҳам соғлиқни сақлаш вазири лавозимда ишлаган Бош вазир ўринбосари А.Икромовга мурожаат қилиб сўрамоқчиман:

Биринчидан, нима сабабдан ўтган шунча йил мобайнида соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўлини, энг аввало, қишлоқ врачлик пунктларини ислоҳ қилиш самарадорлиги таъминланмади? Бугунги кунда уларда 2 минг 500 нафар врач етишмайди, бу масканларни замонавий ускуналар билан жиҳозлаш ва дори воситалари билан таъминлаш даражаси жуда паст; **Иккинчидан**, диагностика даражаси пастлиги ва врачларнинг малакаси етарли эмаслиги натижасида йилга 30 мингдан зиёд юрдошимиз даволашиш учун хорижий мамлакатларга бориш ва оила бюджетидан катта маблағ сарфлашга мажбур бўлаётганидан сизнинг хабарингиз йўқми?

Учинчидан, сиз қачон тез тиббий ёрдамнинг барча тузилмаларида тартиб ўрнатиб, уларнинг барқарор ишлаганини таъминлайсиз? Нима сабабдан улар аксарият ҳолатларда беморларга ҳақиқий тез ёрдам кўрсата олмайдми?

Тўртинчидан, тиббиёт ҳодимлари ўртасиди салбий ҳолатларга қачон барҳам берилади? **Бу борада фақатгина ўтган йилнинг ўзида 174 та жиноят иши кўзгатилган.** Соғлиқни сақлаш ҳодимлари билан яқинда бўлиб ўтган учрашувада тўғруқоналардаги таъмағирлик билан боғлиқ салбий ҳолатлар тўғрисида сизга ва тизим раҳбарларига алоҳида айтган эдим;

Бешинчидан, сиз нима сабабдан экологиянинг жиддий муаммолари билан етарлича шуғулланмаясиз? Ахир, бу соҳа одамларнинг соғлиғига ва мамлакатимиздаги эпидемиология ҳолатига таъсир қилмайдими?

Олтинчидан, шахсан сиз ва “Дори-дармон” компанияси раҳбари А.Комиллов нима сабабдан дорихоналар тармоғиди жиддий камчиликларга панжа орасидан қараб, уларни бартароф этиш учун таъсирчан чораларни кўрмайасиз? Ахир, бу соҳада қиммат дориларнинг 45 фоизини импорт дорилар, бунинг устига, нархи ҳаддан ташқари ошириб юборилган дорилар ташкил этади.

Аҳам Илхомович, сиз раҳбарлик қилаётган комплексларнинг яна бир муҳим тармоғи – жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш билан боғлиқ. Албатта, бу соҳада, айниқса, олий маҳорат спортни борадида кейинги йилларда муайян ютуқларимиз бор. Буз улар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Лекин охириги Олимпикдада фақатгина оғир атлетика, бокс, кураш ва дзюдо бўйича совринли ўринлар эгалланди. Бунинг сабаби нимада?

Сунгги беш йилда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, шунингдек, унинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш учун бюджетдан 1 триллион 230 миллиард сўм ажратилган. Бу – Миллий олимпия қўмитаси маблағларидан ташқари.

Бизда болалар спортни, олий спорт маҳорати ва олимпия резервларини ривожлантириш бўйича қудратли база яратилган. Яна қандай база, қўшимча шарт-шароит ва воситалар керак?

Ана шу муаммолар ичига чуқур кириб бориш зарур. **Шу муаммолар билан кўйидаги вазифаларни амалга ошириш талаб этилади:**

Биринчи – қишлоқ врачлик пунктлари, юқори технологиялар асосиди иختисослашган марказлар ва тез тиббий ёрдам станциялари бўйича мавжуд камчиликларни бартароф этиш ва уларга доир топшириқларни амалга ошириш юзасидан тақлифларни ва тегишли ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашни тезлаштириш зарур; **Иккинчи** – врачлар ва тиббиёт ҳодимлари малакасини ҳам мамлакатимизда, ҳам етарли хорижий клиникаларда ошириш бўйича таъсирчан тизим яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш даркор. Зарур бўлса, уларни моддий рағбатлантириш бўйича тақлифлар киритиш керак;

Учинчи – 340 номдаги дори воситалари ва тиббиёт буюмлари чегараланган нарх бўйича сотишини назорат қилувчи органлар билан бирга қатъий тартибга солиш зарур. **Ҳар бир фуқаро қабул қилиётган қарорларимиз реал фойда бераётганини сезиши керак.**

Шу билан бирга, ўтган йили сентябрь ойида тасдиқланган 2016-2020 йилларда фармацевтика санаятини янада ривожлантириш бўйича дастур самарали бажарилишини таъминлаш даркор; **Тўртинчи** – қариялар ва ногиронларнинг давлат томонидан қўллаб-қувватлаш бўйича тасдиқланган дастурни амалга ошириш алоҳида назоратга олиниши керак. Ҳар бир имтиёз ва ижтимоий ҳимоя чораси ўз эгасига етиб бориши даркор;

Бешинчи – Бош вазирнинг биринчи ўринбосари О.Раматов билан бирга қишлоқ экология соҳасиди ишлар аҳолини яхшилаш, энг аввало, жойларда чиқиндилар билан ишлаш соҳасида давлат назоратини кучайтириш бўйича тақлифларни яқин вақт ичиди тақдим этиш зарур; **Олтинчи** – сиз ва шахсан маданият ва спорт ишлари вазири Б.Аҳмедовнинг эътиборини жисмоний тарбия ва спорт соҳасида яратилган қудратли базадан самарали фойдаланиш зарурлиғига қаратаман.

“Умид ниҳоллари”, “Баркамол авлод” ва Универсиада мусобақалари билан чегараланиб қолмиш керак эмас. Иқтидорли ўсмир ва қизларни танлаб олиш ва тарбиялаш бўйича жиддий селекция ишларини амалга ошириш зарур.

Таъкидлаш кераки, вазир Б.Аҳмедовнинг бугунги мажлисимизга тайёрлаб келган жонсиз ҳисоботи ҳеч қандай танқидга чидамайди. Бу ҳисоботда на таҳлил, на аниқ тақлиф бор. Афтидан, айнан шунинг учун ҳам сизнинг маданият ривожлантириш соҳасиди ишларини асосан юбилей тадбирларини ўтказиш билан чекланиб қолганди. Сиз ҳам, ўринбосарларингиз ҳам бу соҳага янгича мазмун киритиб, вазиятни тубдан яхшилашга ҳаракат қилмаясизлар.

Кадрли дўстлар!

Хаётнинг ўзи ва ўтган йиллар тажрибаси ҳудудларни комплекс ривожлантиришни ва инфратузилма фаолиятини тубдан ўзгартиришни таъминлашдаги жиддий камчиликларни бартароф этишни талаб қилмоқда. Шу сабабли Вазирлар Маҳкамаси тузилмасида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари раҳбарлик қиладиган янги комплекс ва департамент ташкил этилди. Уларнинг бош вазифаси кўйидаги иккита йўналиш бўйича барқарор ишлайдиган тизимни ташкил этишдир:

Биринчи – туманлар, шаҳарлар, вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикасидаги кечиктириб бўлмайдиган ва истиқболли вазифаларни амалга ошириш юзасидан ҳокимлик ва тармоқларни бошқариш органларининг куч ва ҳаракатини аниқ мувофиқлаштириш. Мақсад – иқтисодиёт ва ижтимоий соҳадаги, энг муҳими, одамларнинг ҳаёт даражасиди жиддий тафовутни бартароф этишдир;

Иккинчи – йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш ва модернизация қилиш бўйича дастурларнинг прогноз параметрларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишни назорат қилиш ҳамда уларга эришиш.

Яқиний мақсад – иқтисодиёт тармоқлари учун ишончли инфратузилмани шакллантириш, шаҳар ва қишлоқ аҳолисига қудай шарт-шароит яратиб беришдир.

О.Раматовнинг эътиборини шахсан ундан ва иккита департаментдан талаб этиладиган кўйидаги вазифаларга қаратаман:

Биринчидан, комплекс таркибига қирадиган барча идораларнинг самарали фаолият юритишини таъминлаш. **Пала-партиш тақлифларни бериш ва шохма-шошарлик билан қарорлар қабул қилиш керак эмас. Яқинда шу сабабларга кўра Оролбўйи муаммоларини хал этиш бўйича комплекс дастурни қайтаришга мажбур бўлдим. Бу каби хатоликлар такрорланмаслиғи шарт;**

Иккинчидан, 14 та ҳудудда сайловчилар билан учрашувада кўтарилган йирик муаммолари масалаларни хал этишга доир қарорлар лойиҳаларини ишлаб чиқишни яқин вақт ичиди яқунлаш ва тақдим этиш зарур;

Учинчидан, 2017-2021 йилларга мўлжалланган 12 та ижтимоий ва инфратузилма дастурини амалда бажариш. Шундан 8 та дастур тасдиқланган. Яқин вақт ичиди транспорт ва савдо хизматини яхшилаш, автомобиль йўлларини ва ичимлик сув таъминоти тизимини реконструкция қилиш бўйича ҳужжатлар тўпламини қайта ишлаб чиқиб, тақдим этиш керак.

Кун тартибиди Уй-жой ва коммунал хизмат вазирлигини ташкил этиш масаласи ҳам турбиди. Ана шу лойиҳаларни тасдиқлаш жараёни сиз томонингиздан асоссиз равишда чўзиб юборилди;

Тўртинчидан, мамлакатимиз ҳудудларига салмоқли инвестицияларни киритишга доир муаммоларга алоҳида эътибор қаратиш зарур. Шу сабабли тажриба лойиҳаси тарихисиди Миллий банк мисолида кўйидаги тизимни жорий этиш бўйича тақлиф киритаман.

Банк инвестиция фаолиятига ўз маблағлари билан бирга, ташқариди молиялаштириш манбаларини жалб этиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиши керак. Банк раҳбари С.Рақимов бугун ўз тақлифларини бериши лозим.

Бундан ташқари, кечиктириб бўлмайдиган бир қатор ўта муҳим вазифалар бор. Улар орасиди **Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси тизимини тубдан қайта ташкил этиш, шаҳар-созликнинг асқирган методология ва нормативлари, капитал қурилишдаги номутаносиблик ва муаммоларни бартароф этиш, шунингдек, лойиҳа институтларини самарасиз фаолиятини қайта кўриб чиқиш масалалари бор.**

Айрим фактларни келтирмоқчиман. **Шаҳар-созликни тақомиллаштириш бўйича бир қатор ҳужжатлар қабул қилинган бўлса-да, уларнинг кўпчилиги назоратсиз қолган. 2012-2015 йилларда ишлаб чиқилган 18 та шаҳар ва посёлканинг бош режалари халигача тасдиқланмаган.**

Қўмита раҳбарияти бундан 3 йил аввал туман архитекторлари фаолиятини тақомиллаштириш бўйича кенгашлар ташкил этиш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва уларга “Дамас” автомобиллари ажратиш бўйича берилган топшириқлар ижроси устидан назоратни таъминламади.

Лицензияга эга бўлган 850 та лойиҳа ташкилотларининг атиги 147 таси эки 17 фоизи мамлакатимиз микёсиди инвестиция дастурларини амалга оширишга жалб этилган.

Очқ тан олишимиз керак, бизнинг энг жиддий камчиликларимиздан бири – замонавий талабларга жавоб берадиган лойиҳа институтларининг йўқлиғидир. Уларнинг моддий-техника базаси ўтган асрнинг 80-йиллари даражасида қолиб қетган. Улар томонидан ахборот технологияларини, замонавий илм-фан, архитектура ва дизайн ютуқларини қўллаш даражаси ҳақида гапирмас ҳам бўлади.

Шу сабабли ҳаётнинг ўзи ҳар бир вилоятда бир-иккита замонавий лойиҳа институтини ташкил этишни талаб этмоқда.

Давлат маблағлари ва ресурслари талон-тароқ қилинмоқда. Утган йили инспекциялар томонидан пудрат ишлари ҳажми 4 миллиард 700 миллион сўмга камайтирилган. 24 мингта лойиҳа экспертизадан ўтказилганда уларнинг нархи 1 триллион 500 миллион сўмга камайтирилган.

Савол: бундай жиддий камчиликларни Б.Зокиров ва унинг биринчи ўринбосари А.Тўхтаев билмайдими? Нима сабабдан сиз иккалаингиз фақатгина айрим объектлар билан чекланиб, кўрсатилган муаммоларнинг ичига кириш ва уларни ечишга умуман эътибор бермаясиз?

Бутун тизимни тубдан қайта ташкил этиш бўйича 20 кун муддатда аниқ тақлифларни киритиш керак.

Бизни йўл қурилишидаги ишлар аҳоли ҳам қониқтирмайди. Молия вазирлиги ва унинг йўл ҳажмармаси айби билан маблағларнинг кескин етишмаслиғи доим сезилиб турибди. Битумни барқарор етказиб бериш масаласи хал этилмаган. Уғирликлар тугамапти. Кадрлар қўнимсизлиги юқори.

Утган йили “Ўзқоммунизмот” агентлиги ва “Ўзқурилишматериаллари” акциядорлик жамияти раҳбариятини алмаштирдик. Бироқ бу ташкилотларнинг янги раҳбарлари – И.Маҳаматов ва Б.Зарипов зарур даражада ташаббус кўрсатмапти.

Умид қиламанки, О.Раматов ва бошқа раҳбарлар ўз ҳисоботида ана шу саволларга аниқ жавоб беришди. **Шу йил бошида жорий қилинган ҳукумат аъзоларининг Президентга ҳисобот бериш тартиби доирасида бошқа раҳбарлар билан ҳам албатта учрашаман. Бунга барча раҳбар ҳодимлар ва ҳудудлар ҳокимлари пухта тайёргарлик кўришни сўрайман.**

Жойлардаги аҳолининг жиддийлиги ва оғирлигидан келиб чиққан ҳолда, О.Раматовни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари лавозимига тайинладик ва унга шу оғир уласткани топширдик. Шунинг учун Бош вазирнинг барча ўринбосарлари, ҳокимлар, вазирлик ва идоралар раҳбарлари ўз сазий-ҳаракатини бирлаштириб,

унга ёрдамчи бўлиб фаол кўмак бермаса, қутилган натижага эришиш қийин бўлади.

Агар жойларда инфратузилма ва ижтимоий объектларда ўта ачинарли ахволга дуч келсангиз, мавжуд ҳолати улардан кўра яхшироқ бўлган объектлар ўрнига ана шу ёмон ахволдаги объектларни киритиш йўли билан, О.Раматов, сизга тасдиқланган маънавий дастурларга ўзгартириш киритиш ҳуқуқи берилади. Бунга барча раҳбарлар билиб олсин.

Хурматли мажлис иштирокчилари! Барчамиз сўзсиз тушунамиз, иқтисодий ислохотлар ва ижтимоий ўзгаришларни муваффақиятли амалга ошириш энг аввало иқтисодий ва молиявий органларнинг фаолияти самарадорлиғига боғлиқдир. Улар яқин ва узоқ истиқболга мўлжалланган, мамлакатимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга доир стратегик вазифаларни нафақат ишлаб чиқиши, балки амалга оширишни таъминлаши зарур.

Бундан бир неча йил олдин ҳукумат мажлисида Иқтисодий вазирлиги ва унинг собиқ раҳбари Р.Ҳулумовнинг фаолияти қаттиқ танқид қилинган эди. Иқтисодий вазирлиқ мамлакатимиздаги бошқа вазирлик ва идоралар учун ҳаракатлантирувчи куч, яъни локомотив вазифасини бажара олмаётгани тасдиқланган эди. Афсуски, бугун очик айтиш керак, ана шу вазифа халигача бажарилмади.

Аниқ далил ва муаммоларга мурожаат қиламан. **Биринчи** – ислохотларнинг қай даражада самара бераётганини кўрсатадиган мақсадли дастурларни амалга

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАҲСИЙ ЖАВОБГАРЛИК – ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИНИ КЕРАК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ МАМЛАКАТИМИЗНИ 2016 ЙИЛДА ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЯҚУНЛАРИ ВА 2017 ЙИЛГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ИҚТИСОДИЙ ДАСТУРНИНГ ЭНГ МУҲИМ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

(Давоми. Боши 1, 2-бетлар)

Ушбу масалага доир ҳукуматнинг 110-қарори ишлагандан, таъбир жоиз бўлса, жойда тошдек қотиб қолган ва ўн йилдан буён қайта кўриб чиқилгани йўқ. Бундан экспертиза органларининг айрим қўли ағри раҳбарлари ва мутахассислари усталик билан нопок мақсадларда фойдаланмоқда.

Сиздан, Галина Каримовна, 15 кун муддатда ушбу қарорга ўзгартириш киритиш бўйича таклиф киритишни сўрайман.

Маҳаллий ҳокимларнинг айби билан мамлакатимиз ҳудудларида хорижий инвестицияларни жалб этиш ўта қонқарсиз аҳволда қолмоқда.

Биргина мисол келтираман. Қашқадарь, Наманган, Сурхондарё вилоятларида атиги 18 та лойиҳани амалга оширишга 55 миллион доллар ёки ҳар бир лойиҳага ўртача 3 миллион доллардан хорижий инвестиция жалб этилган.

Ана шу ҳудудларнинг саноати ва инфратузилмасини ривожлантириш бўйича мамлакат Президентли томонидан тасдиқланган махсус дастурлар амалга оширилаётган бир шароитда бу албатта етарли эмас.

Шунинг учун вилоят ҳокимлари ҳар чорак якунига кўра тижорат банклари билан биргаликда хорижий инвестицияларни олиб кириш бўйича ишларнинг қандай аҳволда экани тўғрисида шаҳсан Президентга ахборотнома киритишди. Бундан Давлат маслаҳатчиси У.Исмоилов алоҳида назорат олсин.

Юқорида зикр этилган масалаларнинг барчаси Иқтисодиёт вазирлиги ва унинг раҳбарияти вазифасига қирмайдими?

“Биз ишлаб чиқдик ва тасдиқладик, энди сизлар амалга ошириш ва натижа учун жавоб беришга мажбурсиз” деган қайғирти билан яшаб, уни одат қилиб олиш мумкин эмас. “Бизнинг қароримиз – энг юқори босқичдаги ҳақиқат ва қонун” деган яроқсиз, қўштироқ ичидagi “принцип”га асоссиз равишда таяниш ва амал қилиш мумкин эмас.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Ариповдан вазирликнинг бутун тизимини қайта ташкил этишни таъминлайдиган ҳужжатлар тўпламини ишлаб чиқишни ва тақдим этишни тезлаштиришни сўрайман. Бунда унинг таркибий тузилмасига ҳокимликларнинг тутатилган Йиғма бошқармалари ва иқтисодиёт бўлимларини киритишни назарда тутиш керак.

Бироқ, энг асосийси – Иқтисодиёт вазирлигининг вазифа ва функцияларини тубдан қайта кўриб чиқиш зарур. Бунда ушбу ташкилотнинг энг муҳим вазифаси сифатида вазирлик, унинг раҳбарияти, жумладан, шаҳсан вазирнинг яқин натижалар, шунингдек, таклиф этилаётган концепциялар, дастурлар ва улар бўйича қабул қилинган қарорларнинг иқтисодий ва ижтимоий оқибатлари учун жавобгарлиги белгиланиши лозим. Ҳукумат ушбу таклифнинг ҳуқуқий асосларини Қонунчилик палатаси ва Сенат билан бирга пухта ўрганиб чиқсин.

Солиқ-бюджет сибсатида қатъий амал қилиш, давлатнинг ижтимоий мажбуриятларини бажариш, иш ҳақи, пенсия, нафақа ва стипендиялар ҳажми, йирик инвестиция лойиҳалари ва мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашни молиялаштириш – ушбу энг муҳим вазифаларни амалга ошириш, аввало, Молия вазирлиги ва шаҳсан вазирнинг фаолияти самарадорлиги билан белгиланади.

Мажлисимиз иштирокчиларига мурожаат қилар эканман, қуйидаги саволларни беришни зарур, деб ҳисоблайман. Ушбу масалалар қай даражада самарали ҳал этилмоқда?

Нима сабабдан Молия вазирлигининг низоми 1992 йилда тасдиқланган бўлса-да, 25 йилдан буён асосий вазифа ва функциялари тўлдан қайта кўриб чиқилмаган? Ахир, ислохотлар вазирлиги ва унинг раҳбарлигига тааллуқли эмасми? Нима сабабдан вазирлик ўзига юқлатилган энг муҳим вазифаларни самарали бажаришни, иқтисодиёт ва ижтимоий соҳанинг молиявий барқарорлигини мустаҳкамлашни таъминламаётми? Ахир, вазирлик таркибиди 16 мингдан ортиқ ходим ишлайди, ҳалдан ташқари кенгайиб кетган марказий аппарат, ҳудудий органлар, Фазначилик, Назорат-тафтиш бошқармаси, Пенсия жамғармаси ва яна 4 та махсус жамғарма мавжуд. Уларни сўқаш учун бюджетдан ҳар йили 350 миллиард сўм харажат қилинади.

Энг муҳим дастурлар, лойиҳа ва вазифалар бўйича қабул қилинган айрим қарорлар ёки умуман реал молиялаштириш манбалари билан таъминланмаган, ёки қолдиқ принципи бўйича молиялаштирилмади. Нима сабабдан тўлов интизоми оқсаяпти?

Жами 18 триллион сўмлик дебитор қарздорликдан 11 триллион сўми ёки 60 фоизи охириги 3 йил мобайнида чўзилиб келяпти.

Нима учун ушбу муаммо билан Муддатли ўтган қарздорликни қисқартириш комиссиясига бошчилик қиладиган молия вазир ва Марказий банк раиси жиддий шуғулланмаётми?

Нима сабабдан пластик карточаларни муомалага киритишдан илгари барча меҳанизмлар пухта ишлаб чиқилмади? Нима учун кўплаш ташкилотлар, энг аввало, бюджет ташкилотлари ходимлари – ўқитувчилар, врачлар, хизматчилар ва ҳатто пенсионерлар, айрим амалдорларнинг қўштироқ ичидаги “янгиллик”ларидан қийналади керак?

Албатта, Давлат бюджети ўлчовсиз эмас, маблағларни қаттиқ тежаб, белгиланган мақсад учун ва оқилана ишлатишни таъминлаш зарур. Бу – ҳаммага равшан ва рад этиб бўлмайдиган ҳақиқат.

Шундай экан, нима учун Фазначилик ва Назорат-тафтиш бошқармасининг аппаратлари ҳалдан ташқари кенгайиб кетган? Уларда жами

4 минг нафар ходим ишлайди ва уларнинг харажатига йилга 90 миллиард сўм давлат маблағи сарфланади. Ана шу тузилмалар раҳбар ва ходимлари шундай тасаввур билан яшамокдаки, уларнинг вазифаси гўё фақатгина назорат қилиш ва бошқаларни жазолашдир.

Лекин фақат қамчи ва қилич билан ижобий натижаларга эришиб бўладими? Бу – нафақат хато фикр, балки чучур янглишиш, деб ҳисоблайман. Бу борада профилактика ишларини ким самарали олиб боради?

Ўтган йилнинг ўзига 22 мингта ташкилотда жами 200 миллиард сўмлик ўзлаштириш ва маблағларни бошқа мақсадлар учун сарфлаш ҳолатлари аниқланган. Уларнинг асосий қисми ижтимоий соҳа ташкилотларига тўғри келади. Ана шу қамчиликларни бартараф этиш тегишли вазирликлар раҳбарлари билан бирга молия вазирлигининг биринчи ўринбосари этиб тайинланган Ж.Қўчқоровнинг фаол иш йўналиши бўлиб қолиши керак.

Ҳисоб палатаси (Қ.Ақмаловдан бир ой муддатда Давлат бюджети маблағларининг нафақат самарали ва мақсадли ишлатилишини ҳар тарафлама ўрганишни, балки, биринчидан, раҳбарларнинг шахсий жавобгарлиги чоралари бўйича, иккинчидан, аллақачон вақти келган масалаларни ҳал этишга доир таклифларни киритишни сўрайман.

Молия вазирлиги, унинг таркибий тузилмалари ва аппаратининг иш юритиш шакли ва усулларига алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Ҳукуматнинг аксарият топшириқлари белгиланган муддатларни кўпол равишда бузган ҳолда бажарилмоқда, иш сифати ҳам аксарият ҳолатларда оқсамокда. Шунга қарамайдан, бу тузилмалар раҳбарларнинг ўзига бўлган ишончи осмон қадар баланд.

Нима учун бошқа идоралар раҳбарлари давлатнинг аниқ муаммоларини ҳал этиш бўйича малакали тавсия олиш ўрнига, доимо қозғоқчилик ва сансалорлик ҳолатлари, шунингдек, айрим вазир ўринбосарларининг баланд даражаси ва қайсарлиги билан тўқнашиши керак?

Ниҳоят, нима сабабдан баъзан инсон қадр-қиммати ерга урилади, бунга ким ҳуқуқ берган? Нима учун Бош вазир ўринбосари ёки ҳукумат аъзоси қабулҳонада соатлаб кўтиб ўтириши керак? Нима учун Вазирлар Маҳкамасининг тармоқ департамент мудири жиддий масалалар бўйича юзак презентация ўтказишни қилмаб ва ҳафталаб кутайди, кейин эса ҳужжат қайта ишлашга қайтарилади? Ва нима сабабдан бу жараёнларнинг барчасини штатдаги ёрдамчи эмас, балки чаласавод ва беандиша қабулҳона инспектори белгилайди?

Уйлайманки, ана шу оддий бўлмаган ва муҳим саволларга аниқ ва равшан жавоб топши вақти келди. Шу муносабат билан Бош вазир А.Ариповга ва янги вазир Б.Ҳўжаевга бир ой муддатда Молия вазирлигининг ташкилий тузилмаси, унинг вазифа ва функцияларини тубдан қайта кўриб чиқиш бўйича аниқ таклифлар киритиш топширилади.

Қадрлар билан ишлаш ҳолатини ҳам танқидий таҳлил қилиш зарур. Уйлайманки, молия органларининг бутун тизимиди раҳбар ва ходимларни аттестациядан ўтказиш керак.

Ҳақиқий факт шундан иборатки, агар Р.Азимовда ана шу жиддий қамчилик ва муаммоларни кўриш хоҳиши бўлганида, уларни кескин бартараф этиш бўйича у зарур ташаббус кўрсатганида, биз бугун иқтисодий ва молиявий соҳаларда бундан ҳам юқори-роқ натижаларга эришган бўлар эдик.

Тарқор айтаман, фақатгина “Ғалаба рапортлари” билан, шунингдек, муаммоларга умуман алоқаси йўқ, ўз орзу-истагидаги мавҳум нарсаларни ҳақиқат деб кўрсатадиган шахслар томонидан тайёрланган ахборотномалар билан чекланиб қолиш мумкин эмас.

Ҳақиқат эса хизмат вазифангизга кўра сиз шаҳсан жавоб берадиган қуйидаги жиддий муаммоларда ўз аксини топган.

Биринчи – иқтисодиёт ўсишининг юқори суръатлари ва инвестиция ресурсларига ўсиб бораётган талабни қаноатлантириш бир-бирига мувофиқ эмас.

Иккинчи – нақд ва нақдсиз шаклдаги ҳисоб-китобларда фарқ мавжудлиги.

Учинчи – ҳудудларни барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни молиялаштириш учун маҳаллий бюджетларнинг маблағлари етарли эмаслиги. Сиз бу оқиб-оқидин фактларни инкор қилмайсиз, деб ўйлайман. Сиздан реал таклифларни кутаман.

Макроиктисодиёт комплекси таркибига кирувчи бошқарув органларининг самарали ишлаши ва уларга раҳбарлик қилиш талаб даражасида таъминланмаётми. Шу муносабат билан шаҳсан сизга қуйидагиларни топширилади:

Биринчи – Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги ўзининг вазифа ва функцияларини самарали ва тўлиқ ҳажмда бажаряптими? Унинг раҳбарлари Э.Ғаниев ва Ш.Тўлағанов-чи? Бу – принципиал савол. Ушбу вазирликнинг 163 та мутахассис ишлаётган марказий аппарати ва ҳудудий бўлимлари нима билан машғул?

Бош вазирга 10 кун ичида аллақачон ҳал этиш вақти келган ушбу саволлар бўйича таклифлар киритиш юқланади;

Иккинчи – Меҳнат вазирлиги ва унинг раҳбарлари А.Абдуҳакимов фаолияти самарадорлигини тубдан қайта кўриб чиқиш зарур.

Ортимизда йилга 1,5 миллион одамни ишга жойлаштиришга эҳтиёж бўлса-да, ўтган йили Бандликка кўмаклашиш марказлари атиги 248 минг кишини ёки 16,5 фоизини ишга жойлаш-

тирган. Бунинг асосий сабаблари иш фаолиятидаги асқирган шакл ва усуллар ҳамда бандлик муаммоларини ҳал этишдаги расмиётчилик билан боғлиқ.

Айниқса, касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш бўйича уч томонлама шартномаларни амалга ошириш борасида кўплаб қўшиб ёзиш ҳолатлари бартараф этилмаган.

Ана шу муаммоларга барҳам бериш бутун Макроиктисодиёт комплекси ва шаҳсан меҳнат вазирлигининг биринчи даражасида вазифасига айланиши керак.

Сизга, Рустам Содикович, 15 кун муддатда ушбу ишга барча иқтисодий ва молиявий органлар, банк муассасалари ва Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими марказининг ҳудудий бўлимлари ходимларини, шунингдек, барча бўғиндаги ҳокимлар ўринбосарларини жалб этишни назарда тутидиган, принципиал жиҳатдан янги, таъсирчан механизмни жорий этиш юзасидан аниқ таклифлар киритишни топшираман.

Аниқ бир мисол билан ушбу муаммони ҳал этишнинг реал йўлини айтмоқчиман. Андижон вилоятининг аҳоли зич жойлашган Олтинкўл туманида 7 та касб-ҳунар коллежи бор, уларни бу йил турли мутахассисликлар бўйича 2 минг 300 нафар битирувчи тамомлайди. Туман ҳудудиди 714 та ҳўжалик юритувчи субъект, жумладан, саноатда – 371 та субъект, қурилишда – 167 та субъект, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасида – 156 та субъект ва бошқа ташкилотлар фаолият кўрсатади.

Тумандаги ҳар бир ҳўжалик субъектига ўртача 3 нафар битирувчи тўғри келади.

Туманда бюджетдан оилақ оладиган иқтисодий комплекс ташкилотлариди жами 400 нафар ходим ушбу корхоналарнинг самарали ишлашига амалий ёрдам берса, масалан, кимгадир кредит, яна кимга хомашё ёки малакали маслаҳат билан кўмаклаша, бу ишни беамалол бажарса бўлади. Агар ана шу 400 нафар одам оёғига биттадан иш ўрни ташкил этишга кўмаклаша, бир йилда 4 минг 800 та янги иш жойига эга бўлиш мумкин.

Бугуннинг ўзида ҳар бир битирувчини аниқ бир ташкилотга бириктиришни таъминлаш билан бирга, унинг бўлажак иш жойи, иш ҳақи ва ижтимоий шароитларини аниқ белгилаш зарур. Буларнинг барчасини ҳуқуқий ҳужжатлар билан мустаҳкамлаш ва энг асосийси, ҳўжалик юритувчи субъект раҳбарининг нафақат мажбуриятини, балки шахсий маъсулиятини ҳам белгилаш зарур.

Фақат шундай йўл билан биз давлатнинг ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари олдидидаги мажбуриятини бажаришимиз мумкин. Ҳудди шундай амалиётни республика олий таълим муассасалари битирувчилари бўйича ҳам ишлаб чиқиш ва жорий этиш даркор.

Навбатдаги муҳим вазифа – бу бандлик масаласини ҳал қилишни бутун тизимини тубдан ўзгартириш бўйича комплекс раҳбарияти, ҳокимлар ва уларнинг биринчи ўринбосарлари шахсий маъсулиятини оширишдан иборат. Шу масала бўйича қуйидаги таклифларни киритаман.

Биринчидан, ҳокимлар янги иш ўринлари яратиш юзасидан тасдиқланган кўрсаткичларни, ҳар ой якунига кўра бажарилишини таъминлаган тақдирда, уларнинг иш ҳақига 15 фоиз қўшимча қўлиш билан рағбатлантирилади. Ана шу кўрсаткичлар бажарилиши таъминланмаса, аксинча, уларнинг иш ҳақидан 15 фоиз ўшлаб қолинади.

Иккинчидан, мажкур йўналиш учун бевосита жавоб берадиган ҳокимларнинг биринчи ўринбосарлари ҳам шунга мос равишда иш ҳақининг 20 фоизи микродари ё рағбатлантирилади, ё жазоланади. Бу тартиб вилоят, туман ва шаҳарларнинг иқтисодий комплекслари барча раҳбарларига нисбатан ҳам қўланади.

Шунинг учун Бош вазир А.Ариповга, Бош вазир ўринбосари Р.Азимовга 15 кунлик муддатда иш жойлари ташкил этишни моддий рағбатлантиришга доир таклиф этилаётган ушбу тизимни шу йилнинг 1 мартидан бошлаб амалиётга жорий этиш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасининг пухта ишланган қарорини қабул қилишни топшираман.

Учинчи – биз бугун Давлат рақобат қўмитасининг раиси Д.Ҳидоятловдан шаҳсан сиз ва қўмитанинг бўлимлари хусусийлаштириш жараёнида пировард натижани нима учун назорат қилмайсиз ёки таъминламайсиз, деган саволга жавоб беришни қатъий талаб қилишга ҳақлимиз.

Сиз нима учун ушбу муаммоларни амалда ҳал этиш ўрнига менга ўзингизнинг ҳеч қандай натижа бермаган ва бермайдиган хорижий хизмат сафарларингиз ва “тақдимот”ларингиз тўғрисида оғиз қўлтириб ахборот берасиз?

Бугун давлат бюджети ҳисобидан қатта маблағларни харажат қилиб, хорижга хизмат сафарига бориб келётган раҳбарлар ва ишчи гуруҳларидан сўрашга ҳақлимиз: қани сизлар оғиз тўлдириб, қозғога чиройли қилиб ёзиб берган натижаларни, қани инвестор ва инвестициялар?

Сиз бу ишларга мутасадди давлат қўмитасининг раҳбари бўлиб, бундай натижаларни қимдан талаб қилмасиз? Биргина Корея Республикасига корхоналарни сотамиз, инвестициялар олиб келамиз, деб ташкил этган бир нечта бизнес форумларингиз натижа бердимки, қани ваъдалар?

Агар сизлар хорижий сафарларга сарф қилган харажатларни ҳисоб-китоб қилсак, шу пулнинг ўзига иккита йирик корхонани сотиб оلسа бўларди.

“Ноль” қиймати бўйича 1 минг 27 та объект сотилган. Албатта, бу яхши, бироқ нима учун уларнинг кўпчилиги, баъзиларини ҳисобга олмаганда, ишга туширилмаган ва вайрона ҳолида ётибди?

Биз уларнинг ўрнига нимани ташкил этдик, қандай қувватлар ва ишлаб чиқаришлар барпо этилди, қанча одам иш билан банд? Нима учун сотилиши лозим бўлган 119 та акциядорлик жамиятидан фақат ярмининг 15 фоизлик улуши хорижий инвесторларга сотилган?

Давлат мулки талон-тарож қилингани учун бугун ким шаҳсан жавоб бериши керак? Сўзсиз ва биринчи навбатда сиз, қўмита раиси сифатида жавоб беришингиз шарт.

Сиз олдинги раҳбарларнинг ҳатоларини такрорлаб, сусткашлик қилиб ва фақат статистика билан шуғулланиб асосий бўғинни – мамлакатнинг ва халқнинг бойлигига эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлишни бой бермайсиз.

Сизга охириги март, комплекс раҳбари ва Давлат маслаҳатчиси О.Муродов билан биргаликда, Олий Мажлис билан ўзаро ҳамкорликда 20 кун муддатда, биринчидан, ушбу муаммоли масалаларни бартараф этишни, иккинчидан, сотилган ва сотиб олинган давлат мулкнинг ишламаслиги, ундан самарасиз фойдаланилгани ёки талон-тарож қилингани учун раҳбарлар ва мансабдор шахсларнинг ҳуқуқий мажбурият ва маъсулиятини пухта ишлаб чиқишни назарда тутидиган комплекс аниқ чора-тадбирларни тақдим этишни топшираман.

Давлат статистика қўмитаси раҳбариятининг фаолиятида ҳам эскича ёндашувлар бартараф этилмаган. Уларнинг иш усули, ҳисоб-китоблари ва маълумотлари амалий ва тезкор чора-тадбирлар кўришни талаб этадиган қамчилик ва муаммоларнинг сабабларини тўлиқ очиб бермапти.

Охириги йилларда туризмдек муҳим соҳа комплекс раҳбарининг зарур даражадаги эътиборидан четда қолиб кетди. Бу ҳатони сўзсиз ва энг муҳими, натижалари равишда тўғрилаш керак. Биз ҳозир фақат туризмни ривожлантириш билан шуғулланадиган тузилмага доир масалаларни тасдиқладик.

Бу чоралар туризмнинг Ўзбекистон иқтисодиёти ривожига қўшадиган ҳиссасини ошириш, тарихий ва маданий қадриятларини тарғиб қилиш, шунингдек, валюта захираларини тўлдирish бўйича аниқ чора-тадбирлар билан кучайтирилиши зарур. Бу вазифани ҳал қилиш учун 1 ой муддат берилади.

Ушбу муаммолар кўп жиҳатдан вазирликлар, ҳўжалик бирлашмалари ва ҳокимликларнинг иқтисодий тузилмалари билан тизимли ишлар йўлга қўйилмагани натижасидир.

Ахир, қачондир ва қимдир туроператорларнинг даражаси зўраганми? Улар қандай масалалар билан шуғулланипти, қандай муаммоларга тўқнаб келяпти? Уларга аниқ профессионал ёрдам кўрсатиш ҳақида умуман гапирмасан ҳам бўлади.

Тақдим этилган ҳисоботларда зарур саволларга умуман жавоб йўқ. Биринчи – қанча одам меҳнат қилмапти? Иккинчи – ҳудудларда ислохотларни амалга ошириш бўйича муаммолар билан ким шуғулланипти: менежерми ёки иқтисодиётдан умуман узоқ одамларми? Яна бир бор комплекс раҳбарига ушбу муаммо билан яқиндан шуғулланишни топшираман. Фақат энди талаб қаттиқ бўлади.

Комплекс раҳбари Р.Азимов, тегишли тузилма ва ҳокимликларнинг жиддий ва кундалик эътиборини талаб қиладиган яна бир муҳим йўналиш бор. Бу – хусусий мулк ва тадбиркорликни янада ривожлантириш ва уларнинг таъсирчан хисосини таъминлашдир.

Тадбиркорлар билан шаҳсан учрашишга сизларга нима халақит беради? Албатта, бу учрашувларда сизларга ёқмайдиган саволлар берилиши табиий.

Тадбиркорлар билан бўлиб ўтган учрашувларда шаҳсан ўзини шўнга қаттиқ ишонч ҳосил қилдимки, бундай саволларни беришга уларнинг тўлиқ ва қонуний ҳуқуқи бор.

Бу ҳуқуқни улар турли маълумотнома, рухсатнома ва сертификатлар, кредит оlishда неча кунлар навбатда туриш, ноқонуний текширувлар, бой берилган иқтисодий ва молиявий фойда ҳисобидан қўлга киритган.

Шу билан бирга, тадбиркорларнинг кўпчилиги ҳақиқий фуқаролар позициясида туриб, етим болалар ва ночор оилаларга, маҳаллалар ва ижтимоий соҳа муассасаларига бегараз ёрдам бермоқда.

Бунинг эвазига улар нима оляпти? Биринчиси – фақат кўркув, яна текширишни ва сиқувга олишни бошлашди, эркин меҳнат қилишга, оиламини, бола-чақамни боқишга яна имконият беради, деган кўркув. Шу сабабли улар ўз ишида қамчилиги ва қонунбузарлик ҳолати бўлмаса ҳам турли даражадаги амалдорлар билан “қелишиб олишга” мажбур бўлмоқда.

Уйлайманки, буларнинг барчасидан сиз, Рустам Содикович, танқидий ҳулоса чиқарасиз ва жорий йил якуни бўйича ҳукумат мажлисида реал натижалар билан ҳисобот берасиз.

Хурматли дўстлар! 2016 йилда қишлоқ ҳўжалигида иқтисодий ислохотларни ва таркибий ўзгаришларни янада чуқурлаштириш бўйича тизимли ишлар давом эттирилади.

Шу билан бирга, 2016 йил учун белгиланган прогноз кўрсаткичлар ва устувор вазифаларни бажаришни таъминламаган айрим раҳбарларга бугун ҳукумат мажлисида алоҳида баҳо беришни зарур, деб ҳисоблайман.

Биринчи – бу ер майдонларини оптималлаштиришдаги қамчиликлар. Тошкент, Наманган, Жиззах, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида бу жараён талаб даражасида ўтказилмаган.

Халқ депутатлари туман Кенгашлари томонидан фермер ҳўжалиқларини ташкил этиш бўйича номзодлар танлашда жиддий ҳатоларга йўл қўйилган.

Иккинчи – айрим фермер ҳўжалиқлари етарлича айланма маблағлар, зарур техника ва бошқа моддий-техник ресурсларга эга эмас. Бу қишлоқ ҳўжалиги экинларининг ҳосилдорлигига, шартнома мажбуриятлари бажарилишига ва фермер ҳўжалиқларининг рентабеллигига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Учинчи – ишлар етарли даражада ташкил этилмагани ва айрим раҳбарларнинг, жумладан, Сурхондарё, Сирдарё, Жиззах ва Бухоро вилоятлари собиқ ҳокимларининг шахсий маъсулиятсизлиги сабабли бир қатор туманлар ва фермер ҳўжалиқларида қутилган даражада пахта ҳосили олинмади.

Косонсой, Ангор, Музабот, Кизирик, Шеробод, Қуйичирик, Қўштепа туманларида пахта сотиш бўйича шартнома мажбуриятлари 60-65 фоиз даражасида қолиб кетган. Зарбдор, Пахтакор, Арнасой, Мирзаобод, Ховос, Сардоба, Гулистон, Чуст ва Бекобод туманларида давлат захираси учун галла етказиб бериш мажбуриятлари бажарилмаган.

Ана шу фактларнинг ҳар бири бўйича мажлис баёнида принципиал ва қатъий баҳо бериш зарур.

2017 йилда Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, компаниялар ва бошқа идоралар, шунингдек, барча бўғиндаги ҳокимликлар куйидаги стратегик муҳим вазифаларни амалга ошириши шарт:

Биринчи – екин майдонлари ва экинлар таркибини оптималлаштириш, илғор агротехнологияларни жорий этиш ва ҳосилдорлиқни ошириш, ме

